

HONDEN, BALLEEN EN STOKKEN

Het gooien van (tennis)ballen en stokken voor de hond is een dagelijks beeld dat we zien in het bos en op het strand. Veel mensen vinden het leuk om samen iets met hun hond te ondernemen of vinden dat hun hond moet rennen. Is dit een goed idee, of kent deze activiteit ook nadelen?

Ballen

Als een bal wordt gegooid dan gaat een hond meestal van stilstand in volle vaart achter de bal aan, gaat vol in de remmen om de bal te pakken en rent dan plankgas terug met bal in de bek naar de eigenaar en gaat daar wederom vol in de remmen. Dit is globaal het gebruikelijke plaatje.

Belastend

Één van de problemen is dat het heel belastend is voor het lichaam wat de kans op blessures vergroot. Je kunt hierbij denken aan verrekke of gescheurde banden, afgescheurde nagels, gekneusde tenen, een gebroken poot etc. De hond gaat immers van stilstand → plankgas → vol in de remmen → plankgas → vol in de remmen.

Het abrupt stoppen bij het gegooid voorwerp vanuit volle snelheid is erg belastend voor de voorhand; voor de gewrichten maar ook voor de doorbloeding en lymfedrainage.

Tijdens het spel laten honden meestal niet (duidelijk) zien dat ze pijn hebben maar bij thuiskomst (vaak na een rustperiode) is de pijn meestal wel zichtbaar. Daarnaast is pijn is een belangrijke oorzaak voor het ontstaan van ongewenst gedrag waardoor niet alleen een lichamelijk maar ook een geestelijk probleem ontstaat. Honden met pijn kunnen minder hebben, net zoals mensen.

(Sport)honden

Tijdens mijn opleiding als gedragsdeskundige voor honden en pijn coach voor honden heb ik veel geobserveerd bij o.a. dierenartsen en specialisten; leuk en enorm leerzaam. Zo vertelde dierenarts Anneke Schellingerhout onder meer het volgende: 'Ik zie VEEL sporthonden. Veel blessures aan het bewegingsapparaat komen vanuit de viscera (ingewanden) als onderliggend probleem. Dit werkt door in het pariëtale systeem (het systeem waarmee we ons voortbewegen, zoals bij lopen en rennen) en dan wordt de belasting te groot, waardoor je problemen in het voorbewegingsapparaat krijgt. Wil je de onderliggende problemen aanpakken, dan moet je ook de ingewanden behandelen. Daar vallen ook de bloed- en lymfevaten onder.'

Sport/beweging versus darmen

Dierenarts en gedragsdeskundige Amber Batson sprak in een seminar over sport/beweging en de (negatieve) invloed daarvan op de darmen en leaky gut. Dat deed me denken aan de adviezen die een kennis van me kreeg m.b.t. de ziekte van Crohn en paardrijden. Ze is op advies gestopt met paardrijden, o.a. i.v.m. het schudden van de organen, de energie die werd onttrokken aan de darmen, het negatieve effect op darmbacteriën, de aanslag die de beweging had op de darmen etc. In plaats van paardrijden is ze gestart met andere beweging, waardoor ze na verloop van tijd minder medicatie nodig had en het stabiel bleef.

Stress en darmen

Bij stress wordt de doorbloeding van huid en darmen minder en de darmfunctie wordt daarmee negatief beïnvloed. Mevrouw X vertelde: mijn man had een hond met heftige darmproblemen; zware diarree enz. Die kwam pas met zijn gezondheid in balans toen we stopten met sporten met hem.

Druk

Bijna alle honden worden druk van een bal, de opwinding stijgt en het stressniveau neemt toe. Omdat vaak dagelijks of op zijn minst wekelijks met ballen wordt gegooid daalt dit niveau nauwelijks tot niet. Dit is slecht voor de mentale toestand van een hond. Een gestreste hond heeft vaak een korter lontje en vertoont sneller ongewenst gedrag. Je kunt hierbij denken aan bijvoorbeeld uitvallen naar andere honden, ruzie krijgen om de bal, bij thuiskomst kort aangebonden zijn etc. De eigenaar corrigeert dit gedrag en de goedbedoelde wandeling krijgt hierdoor een hele andere wending.

Sommige honden ontwikkelen een ware obsessie voor de bal. Een obsessie gaat altijd ten koste van andere dingen en geeft onrust. De hond houdt zich weinig tot niet meer bezig met het natuurlijke leven wat veel beter bij hem/haar past. Daarnaast kan obsessief gedrag ook overslaan in ander (ongewenst) gedrag wat lichamelijk en/of geestelijke problemen met zich meebrengt. Je kunt hierbij denken aan bijvoorbeeld obsessief graven, staartjagen, pootkluiven etc. De hond ervaart een constant gevoel van spanning en komt lichamelijk of geestelijk niet meer tot rust. Tevens stimuleert het gooien van ballen het jachtinstinct van een hond.

Wil je niet het jachtinstinct van bijvoorbeeld je Podenco aanwakkeren of stimuleren dan zou ik niet met een balletje gooien. Ook niet in huis of in de tuin.

Samen 1 geheel

Uit het bovenstaande blijkt dat alles met elkaar verbonden is, zowel lichaam als geest, ook bij honden.

En de hond in de natuur dan?

Een hond in de natuur jaagt zijn maaltijd bij elkaar en die rent inderdaad ook. Echter, die jaagt, eet, gaat uitbuiken en slapen. Dat is een heel ander beeld dan de huishond die achter elkaar achter een bal aanrent. Bovendien bepaalt de hond in de natuur zelf het moment waarop hij rent en stopt in plaats van dat hij getriggerd wordt door eigenaar en bal.

Het gebit

Het gebit slijt vaak sneller. Over de oorzaak zijn de meningen verdeeld maar slijtage is vaak een feit en onherstelbaar. Als oorzaken worden genoemd: het kauwen op de bal, het zand dat in het materiaal of aan de bal gaat zitten of het materiaal van de bal zelf (al dan niet met glasvezel). Helaas wordt dit gegeven regelmatig door eigenaren onderschat of niet onderkend.

Kans op stikken

Tijdens het opvangen kan de bal achterin de keel van de hond schieten waardoor de hond kan stikken. Als de eigenaar 'geluk' heeft slikt de hond de bal helemaal door en kan een operatie het leven van de hond redden. Als de hond de bal doorslikt en daarna overgeeft dan bestaat de kans dat de bal halverwege blijft steken en de hond stikt alsnog of de bal schadigt de keel/slokdarm van de hond onherstelbaar.

Moe versus K.O.

Er is een verschil tussen moe en voldaan zijn en 'K.O.'. Veel honden zijn na een dergelijke activiteit te moe of overprikkeld. Dit kan zich bijvoorbeeld uiten in (tijdelijk) nog drukker worden en na-stuiteren in huis of de hond kruipt 'K.O.' zijn/haar mand in en laat zich niet meer zien. Na het uitrusten begint het vaak opnieuw.

Je ziet dit verschijnsel bijvoorbeeld ook bij pups die een te vol hoofdje hebben door te veel indrukken en prikkels. Door de overprikkeling wordt het ze te veel, ze gaan stuiteren, bijten in de lijn, blaffen, opspringen etc. Totdat ze 'K.O.' gaan in hun mand waarna het bijvoorbeeld na de volgende wandeling weer van voren af aan begint.

Soms worden drukke pups in een bench gezet met het deurtje dicht om tot rust te komen. Dan wordt een symptoom bestreden, de oorzaak blijft immers bestaan.

Stokken

Ook het gooien van stokken komt veel voor. Een groot deel van bovengenoemde bezwaren geldt naar mijn mening ook hiervoor. Er kleven echter nog een aantal extra risico's aan. Regelmatig verwonden honden zich wanneer ze met stokken aan het spelen zijn of wanneer de eigenaar een stok voor ze gooit. Ik heb hieronder een paar voorbeelden neergezet. Misschien denk je 'ik gooi al tijden met stokken en er is nog nooit is gebeurd.' Dat kan. Je bent niet de eerste die dit denkt en helaas ook niet de laatste. Ik vind het echter het risico niet waard. Bedenk tevens dat áls een hond geopereerd moet worden als gevolg van één van genoemde situaties de hond tijdelijk of permanent niet normaal kan eten of drinken of dat de hond in het ergste geval overlijdt. Mede om deze reden ben ik een groot tegenstander van het gooien van stokken.

Voorbeelden

- De stok kan bij het opvangen of door het stuiteren op de grond in de neus, buik of (achter in de) keel van de hond komen en daar enorme schade aanrichten. De stok kan ook het gehemelte van de hond doorboren. Het gevolg is een bezoek aan de dierenarts en een operatie.
- Als een stok niet valt maar rechtop blijft staan en de hond rent er met volle kracht in dan is de schade niet te overzien. Recent heb ik wederom een verhaal gehoord van een hondeneigenaar die met stokken aan het gooien was voor zijn hond. De hond ving de stok niet goed op en de stok doorboorde zijn neus. De dierenarts heeft de hond geopereerd en deze heeft het overleefd maar zijn neus is ernstig beschadigd waardoor de hond niet meer goed kan ademen door de neus.
- Ook kan een deel van de stok tussen de tanden van de hond vast komen te zitten. De hond heeft dan plotseling geen zin meer om te spelen, kwijlt hevig en bloedt misschien zelfs uit de bek. Wanneer hond en eigenaar dit niet zelf kunnen oplossen dan moet de hond naar de dierenarts. Houd er rekening mee dat een hond in dergelijke situaties kan bijten vanwege pijn, angst en stress om deze reden wellicht eerst onder narcose gebracht moet worden.
- Vreemde voorwerpen in de bek en de keelholte kunnen tot levensbedreigende verwondingen leiden, vooral wanneer er een groter bloedvat geraakt wordt of de ademhaling bemoeilijkt wordt.
- Door het kauwen op stokken kan een hond splinters naar binnen krijgen hetgeen tot ernstige problemen kan leiden.

Hoe te stoppen en wat dan wel?

Als mensen willen stoppen met voorwerpen gooien dan raad ik bijna altijd aan dit stap voor stap rustig af te bouwen en geleidelijk over te stappen op activiteiten die natuurlijker zijn voor een hond. Het is belangrijk de hond een alternatief aan te bieden omdat anders frustratie kan ontstaan. Als je kijkt naar hun natuurlijke gedrag dan zie je honden vaak snuffelen en scharrelen: ze gebruiken hun neus.

Ik ben er dan ook een groot voorstander van om honden te laten snuffelen, zaken te laten onderzoeken en om ze hun neus te laten gebruiken bij bijvoorbeeld neuswerkspelletjes en speuren op 'vermiste' personen of voorwerpen, zie: <http://michellevrolijk.nl/speuren-en-neuswerk.html> . Neuswerk op de *juiste* manier aangeboden kalmeert een hond. Je houdt de hond geestelijk bezig, niet uitsluitend lichamelijk. Dit is bovendien iets wat je kunt blijven doen met je hond, ook met oude honden of honden die tijdelijk op rust staan door een blessure.

Passende beweging

In het e-boek 'De gelukkige huishond' zijn diverse hoofdstukken opgenomen die goed aansluiten bij dit artikel, o.a. het hoofdstuk 'Passende beweging', zie: <https://michellevrolijk.nl/links-en-leestips.html> Het e-boek is kosteloos te downloaden.

Leuk, veilig, regels en verwachtingen

Wat je ook met de hond onderneemt, zorg dat het veilig en leuk is voor je hond. Dit geldt voor alle activiteiten en hondensporten. Ik zie regelmatig hondeneigenaren zo opgaan in een hondensport dat ze zichzelf verliezen. Wat begon als een leuk spelletje verandert langzaam in een prestatiegerichte activiteit waarbij de honden te veel onder druk worden gezet. Houd het leuk, voor jezelf én voor je hond. Het is een *spelletje*, geen zaak van leven of dood. Als je hond iets niet helemaal goed doet, hoe dramatisch is dat? Ook mensen maken fouten, hebben wel eens geen zin of begrijpen iets niet. Daarnaast hoeft een activiteit niet altijd meteen beter, sneller of ingewikkelder te worden gemaakt en te bestaan uit constante herhalingen omdat een hond het spel wellicht niet conform *onze* regels en verwachtingen speelt.

Observeren

Kijk goed naar wat bij je hond past qua karakter en gezondheid, zowel nu als over een tijdje omdat dingen veranderen. Wat nu bij je hond past, past wellicht over een tijdje niet meer. Honden doen vaak wat de eigenaar vraagt ookal is het niet goed of zelfs pijnlijk voor lijf en ledematen. Ik zie regelmatig honden kreupel achter een bal aanrennen of van een behendigheidsstoel springen ondanks de rugklachten. Het is wellicht goedbedoeld door de eigenaar maar het is soms (vaak?) funest voor het lijf van de hond.

Stilstaan bij

Er wordt vaak geschreven dat stilstand achteruitgang is, zo luidt immers het gezegde. Daar ben ik het niet helemaal mee eens. Als we af en toe stilstaan bij de behoeftes van onze hond en hoe we daar invulling aan geven, dan kan stilstand vooruitgang betekenen. Bekijk dingen eens vanuit het standpunt van je hond....

Vragen?

Mocht dit stukje aanleiding geven tot vragen, dan kun je altijd contact met me opnemen. Je kunt mij bereiken via de mail info@michellevrolijk.nl of telefonisch: 06 108 00 918.

©Michelle Vrolijk - Hondengedragsdeskundige
www.michellevrolijk.nl